

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1769/2016
15.12.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Биљане Драгојевић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Саша Филиповић, адвокат из ..., против туженог "ББ", ..., чији је пуномоћник Александар Бугарин, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 бр. 2112/15 од 12.04.2016. године, у седници одржаној 15.12.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 бр. 2112/15 од 12.04.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу П1 47/15 од 19.03.2015. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду туженог бр.03-3201 од 01.08.2011. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 27.11.2009. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да тужени, уместо враћања на рад тужиоца, истом исплати 18 зарада, односно износ од 612.000,00 динара са законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му надокнади штету у висини изгубљене зараде и других примања за период од 01.08.2011. године, закључно са 30.09.2013. године, са законском затезном каматом за сваки месец појединачно. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да на име тужиоца изврши уплату одговарајућих доприноса надлежним фондовима за период почев од 01.08.2011. године до 01.10.2013. године. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 246.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 бр. 2112/15 од 12.04.2016. године, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреде поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињене пред другостепеним судом, јер је тај суд по оцени Врховног касационог суда оценио све битне наводе жалбе. Указивање на битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП не може бити ревизијски разлог, сагласно члану 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу на неодређено време код туженог на пословима радника обезбеђења до 01.08.2011. године, када му је, решењем туженог бр. 03-32011 од 01.08.2011. године отказан уговор о раду, применом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, јер је због економских, технолошких и организационих промена код туженог дошло до престанка потребе за обављањем посла које је тужилац обављао. Дана 21.04.2010. године тужени и синдикат туженог закључили су споразум о прекиду штрајка, у коме је у члану 2. предвиђено да се евентуално отпуштање запослених за чијим је радом престала потреба врши под условима добровољног одласка из предузећа, уз исплату стимулативних отпремнина запосленима, чије пријаве буду прихваћене, као и да ће потписници Споразума по окончању летње сезоне 2010. године, уколико послодавац до тада не успе да реши питање вишка запослених, путем Програма добровољног напуштања компаније, размотрити успешност реализације тог Програма, уз могућност промене услова за отпуштање запослених, ако то ситуација захтева. Тужени је, ради реализације наведеног Споразума, дана 07.06.2010. године објавио интерни оглас за прикупљање понуда запослених за престанак радног односа по основу вишка запослених уз исплату стимулативне отпремнине, након чега је у три наврата упућивао и позиве председнику самосталног синдиката туженог ради презентације резултата пословања туженог у 2010. години, разматрања успешности реализације Програма добровољног напуштања компаније из 2010. године и упознавања са плановима туженог да се спровођењем Програма решавања вишка запослених смањи број запослених. Дана 21.04.2011. године тужени је донео Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова, којим су у Сектору људских ресурса ..., поред осталих брисани послови – "...". Одлуку о покретању поступка за утврђивање вишка запослених тужени је донео 12.05.2011. године, између осталих и запослених чији су послови брисани, као што су укинати послови "...". Тужени је дана 23.06.2011. године донео предлог Програма решавања вишка запослених који је достављен на мишљење Националној служби за запошљавање и Синдикалној организацији туженог. Синдикална организација туженог је изразила неслагање са предлогом Програма решавања вишка запослених, док је Национална служба за запошљавање доставила мишљење и предлог мера за запошљавање вишка запослених код туженог у коме је, поред

осталог, наведено да је достављени предлог Програма урађен уз пуну сарадњу и по смерницама надлежних служби и стручних лица Филијале, као и да код туженог не постоји могућност да се запосленима који су вишак обезбеди које од права утврђених у члановима 154.-156. Закона о раду. Дана 18.07.2011. године тужени је донео Програм решавања вишка запослених, којим су утврђени разлози престанка потребе за радом запослених, структура запослених за чијим је радом престала потреба, па и за радом запослених чији су послови брисани наведеним изменама и допунама Правилника, између осталих и послови "...", као и да се у односу на те послове не примењују критеријуми за утврђивање вишка запослених. Упоредо са запосленима, послове физичког и техничког обезбеђења је обављала и Агенција коју је тужени ангажовао по основу закљученог уговора о пружању безбедносних услуга, а која је и након укидања послова "...", те послове наставила да обавља за туженог ангажовањем својих запослених. Тужиоцу је пре престанка радног односа исплаћена отпремнина.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, побијаном пресудом је одбијен тужбени захтев тужиоца за поништај оспореног решења, исплату зараде и накнаду штете, као последице отказа, са закључком судова да је тужиоцу престао радни однос на основу и по процедури предвиђеној законом и општим актима туженог.

Разлози ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права нису основани.

Наиме, одредбом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05...54/09), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла, док је одредбама чланова 153.-157. истог Закона, прописан поступак који је послодавац дужан да спроведе приликом оглашавања запослених технолошким вишком, као и мере које је дужан да предузме, а одредбом члана 158. став 1. Закона о раду, прописана је обавеза послодавца да пре отказа уговора о раду по овом основу запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду.

Наведеним законским одредбама прописане су, како материјално-правне, тако и формално-правне претпоставке за законитост одлуке послодавца о престанку радног односа из разлога прописаног чланом 179. став 1. тачка 9. Закона о раду. По оцени Врховног касационог суда, тужени је у поступку доношења оспореног решења правилно применио наведене законске одредбе. Наиме, тужени је поменути Правилником о организацији и систематизацији послова, укинуо послове на коме је тужилац радио, јер је по оцени послодавца, а овде туженог, престала потреба за обављањем ових послова, што је утврђено и Програмом за решавање вишка запослених који је достављен Националној служби за запошљавање, на који начин је тужени поступио у складу са одредбама чланова 155. и 156. Закона о раду. Како је тужиоцу пре отказа уговора о раду

исплаћена отпремнина, поступак отказа по наведеном основу је спроведен у складу са законом. Чињеница да је и после отказа уговора о раду тужиоцу, Агенција коју је тужени ангажовао ради обезбеђења безбедносних услуга, наставила са радом, је без утицаја, с обзиром на то да на пословима које је тужилац обављао, а који су општим актом туженог укинута, није запослено друго лице, већ у оквиру спроведене рационализације вршење тих послова поверено само специјализованој агенцији, а све у складу са његовим правом да, као привредни субјект самостално, према својим потребама у циљу рационализација и уштеде и у складу са својом пословном политиком, одреди начин на који ће организовати процес рада и обављање појединачних послова, тако да не стоје ревизијски наводи да је тужени прекршио одредбе члана 182. став 1. Закона о раду. Иначе, ово питање, спровођење организационих, економских и технолошких промена, јесте питање које спада у аутономну и самосталну област деловања послодавца, па суд не може ценити њихову целисходност и оправданост, како је то правилно закључио и другостепени суд. Такође, нема повреде члана 62. став 2. Устава Републике Србије, на који се ревидент позива, а којим је прописано да су свима, под једнаким условима доступна сва радна места, јер је у поступку утврђено да је управо радно место на коме је тужилац радио укинута, да је свим запосленима који су обављали те послове престао радни однос, па и тужиоцу, да на те послове нису запослена друга лица, већ су их обављали запослени код другог послодавца, као и да је запосленима ВВ и ГГ, на које се указује у ревизији, радни однос престао након тужичевог престанка радног односа, на основу њихове изјаве и сагласности.

Из напред изнетих разлога, оцењујући да се споразум о прекиду штрајка из 2010.године, на које се указује у ревизији, односи само на одређен временски период, а не и на период када су уведене организационе промене код туженог, као и да се осталим наводима ревизије оспорава утврђено чињенично стање, супротно члану 407. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић